

Selyembe csomagolt lelkek

Érdi Tamás örömmel játszana minden gyerekeknek

Sokan már úgy szervezik a szabadságukat, hogy akkor legyenek a Balatonnál, amikor a *Klassz a pARTon! Fesztivál* zajlik. Három év alatt nagy népszerűséget szerzett a sorozat, s megszokottá vált, hogy fürdőruhás strandolók, parton andalgó nyaralók élvezik önfeledten a klasszikus muzsikát a tó különböző településein. Érdi Tamás azt tapasztalja, hogy a szabadtéri programokkal rengeteg embert, köztük sok fiatalat nyernek meg a klasszikus zenének. Minden alkalommal döbbenetes élmény számára, ahogy elcsendesül a vakációzó sokaság, s a némaságból érzi, mennyire magával ragadja őket a muzsika. A zongoraművész az egyik legfontosabb feladatának tartja, hogy minél több embert meggyőzzön: Mozart nélkül lehet élni, csak nem érdemes.

Rendszeresen koncertezik iskolákban. Mit gondol, miért figyelnek olyan nagyon az előadására a gyerekek?

Először megdöbbenek azon, hogyan tud valaki látás nélkül zongorázni. Aztán magával ragadja őket a zene. Ahogy elkezdek játszani, érzem, elnémulnak, s akkor már én is megnyugszom, mert tudom, figyelnek, velem vannak. Olyan csend lesz, amikor mesélek, hogy néha én is meglepődöm. Emlékszem a legelső koncertre, amikor kisiskolások vettek körül, édesanyám be sem mert jönni a terembe, annyira izgult. Elképzelni se tudta, hogyan fogom lecsendesíteni ezeket a kicsiket Chopin gyerekkori történeteivel... Végül kíváncsian hallgattak. Általában olyan darabokat választok, amelyek meggyőzik őket arról, hogy mennyi szépséget mulasztanak el, ha nem ismerik meg a zene világát. Legutóbb Zalaegerszegen egy másik korosztálynál is sikerélményem volt. A zsinagógában két koncerten hatszázan hallgattak Mozartot dermedt csendben. Ott volt az egész iskola. Még nagyobb meglepetést jelentett – s nem csak a számmomra –, hogy a karzaton ülők elmesélték, a gyerekek még az okostelefonjaikat sem nézegették az előadás közben.

Bárhoz játszik is, a hangverseny végén körbeveszik a gyerekek. Mit mondanak, milyen benyomásokat szereztek?

Egy dolog szinte mindenütt azonos, és nagyon jólesik, hogy szép szavakat, temérdek ölelést kapok. Kérdezgetnek, csodálkoznak, nem értik, miként lehet kotta nélkül zongorázni. Kíváncsiak, s a Braille-kották után érdeklődnek. Elmondom, hogy nem használom a pontírást, mert értelmezésük túl lassú/sok időt vesz igénybe, s ezek a művek, amelyeket én játszom, már át sincsenek írva. Faggatnak a hogyanról, s akkor hosszan magyarázom, hogy Becht Erika tanárnőmmel a kezdetekkor kialakítottunk egy módszert, amivel megjegyzem a nyers kottaképet, azt is mondhatnám, hogy újra komponáljuk a darabokat. Amikor már mindez a fejemben van, akkor meghallgatom a kompozíciót a kedvenc zongoristáimtól, de nem csupán egytől – azért, hogy véletlenül se másoljam a megoldásokat, hanem több elképzelésre figyeljek. S persze, amikor mindezt elmondtam, akkor megkérdezik újra: na jó, de hogy tanulod meg?

Nagyon jó érzés, hogy hat rájuk a zene. Egy elsős kislány azt kérdezte a tanítónénijétől Balatoncsicsón, hogy miért kellett Chopin *Noktürnje* után sírni? De az egyik legmeghatóbb dicséretet egy vidéki kis faluban, egy fejkendős nénitől kaptam. Azt mondta, hogy ő ilyen szépet még sosem hallott, úgy érzi, mintha selyembe csomagolták volna a lelkét. Ezért gondolom, hogy a klasszikus zenét népszerűsíteni kell, azokhoz is elvinni, akik nem jutnak el fővárosi koncerttermekbe. A *KLASSZ a pARTon!* nagyszerű lehetőség erre, mert ezeken a nyáresti koncerteken sokan megállnak, velünk maradnak. Szerintem meglepődnek, hogy nem is olyan komoly ez a zene, mint ahogy nevezik.

Honnan származik a négy évvel ezelőtt elindult fesztivál ötlete?

Egyrészt az egykori televíziós *Cimbora Táborok* múltja inspirált bennünket, ahol tíz éven keresztül muzsikáltunk, Almáditól Keszthelyig. Minden nyáron több száz zeneiskolás érkezett, köztük sok határon túli is, és olyan ismert muzsikuskok foglalkoztak velük, mint Vásáry Tamás, Rico Saccani, Uri Mayer vagy Berkes Kálmán. A fiatal dirigensek – Hamar Zsolt, Kaposi Gergő és Kesselyák Gergő – pedig a betanító karmesterek voltak. Az utóbbi időben a vízpartokon a könnyűzenei fesztiváloké lett a főszerep, holott tudjuk, hogy akadnak jó néhányan, akik a klasszikus zenét is szívesen hallgatnák.

A másik lökést az adta, hogy az egyik zeneakadémiai hangverseny után összefutottunk régi Cimborákkal, a Danubia Zenekar muzsikusaival, akik lelkesen üdvözöltek bennünket és emlegették, hogy hiányolják a cimborás múltat. Kérdezgették, hova lett a nyári, Balaton parti koncertezés, amikor még a Cimbora Zenekarban muzsikáltak. Ewaldék is ott játszottak először együtt. Jó volt emlékezni, jólesett a zenészek lelkesedése, és pályázni kezdtünk.

„...az egyik legmeghatóbb dicséretet egy vidéki kis faluban, egy fejkendős nénitől kaptam. Azt mondta, hogy ő ilyen szépet még sosem hallott, úgy érzi, mintha selyembe csomagolták volna a lelkét.”

Ki találta ki a sorozat címét?

Édesapámnak, Érdi Sándornak köszönhetjük. Sokféle névvel próbálkoztunk, végül az ő ötlete tetszett a legjobban.

Nem aggódtak amiatt, hogy kevesen gyűlnek majd össze ezekre az előadásokra a nyaraló, strandoló emberek?

Nem, egy pillanatig sem. Már az első évben legalább huszonöt koncertet szerveztünk, mára a negyvenet is elhagytuk. Biztosak voltunk benne, hogy jönni fog a közönség. Én persze csak a várakozástól feszült csendet érzékelem, s a végén a harsány bravózást, tapsot, de szüleim minden este végigsétálnak a színpad körül, s mesélik, hogy Füreden a mólóig ülnek az emberek padokon, többen egymás kezét fogva és becsukott szemmel merülnek el a zenében. Sokan csak arra sétálnak, s aztán ottmarasztalja őket a zene. A koncertek végére zsúfolásig tele a part. S hogy ne csak véletlenül bukkanjanak erre a programra az arra járók, most már napközben flashmobokkal hívjuk fel a figyelmet az esti koncertekre. A sorozat sikerét talán jelzi, hogy az első évet követően egyre több város jelentkezett, már nem is tudunk minden igényt kielégíteni. Balatonfüred polgármestere képes volt végigjárni a színpad körüli éttermeket, és megkérni őket, hogy a hangverseny alatt szüneteltessék a saját zenéjüket. Évről évre egyre több e-mailt kapunk, hogy mikor lesznek a *Klassz a pARTon!* koncertek, mert sokan akkorra szeretnék időzíteni a szabadságukat.

© Érdi Hármos Réka

„Balatonfüred polgármestere képes volt végigjárni a színpad körüli éttermeket, és megkérni őket, hogy a hangverseny alatt szüneteltessék a saját zenéjüket.”

posan indultam „világgá”. A könyvben sok-sok történet kapott helyet a családkról és muzsikustársaimról, mivel anya nem írt naplót, ezért én segédkezem kiegészítő adatokkal, pontos koncertprogramokkal, a fellépők listájával. Én vagyok a könyv szigorú lektora, mert amikor édesapámmal vitatkoznak emlékeket idézve, keverve a dátumokat, helyszíneket, eseményeket, akkor is én vagyok a döntőbíró. Ugyanis tényleg mindenre, még egy húsz évvel ezelőtti opera teljes szereposztására is emlékszem.

Az is kiderül a könyvből, miért nem játssza el többet a Chopin f-moll zongoraversenyét?

Ez egy fájó emlék. A 30. születésnap koncertemen csodás ajándékot kaptam mentoromtól, Kocsis Zoltántól. Ő volt az egyik vendég, egyik kamaratársam. Chopin *cisz-moll noktürnjét* játszottam, az op. posthumust, s utána a közönség előtt elmondta, az *f-moll* az *e-moll*-nál jobban illene hozzám, mert megtalálni benne ennek a *cisz-moll noktürnnek* a dallamát. Megígérte, rövidesen el fogjuk játszani együtt. Ajándékként őrzöm ezt az ígétét, s nagyon fáj, hogy csak ígét maradt. Úgy döntöttem, egy darabig nem fogom előadni ezt a darabot senkivel. Hámori Máté kért fel rá a napokban, de megértette, ehhez nincs kedvem, így az *e-moll*-t fogjuk jövő év áprilisában játszani az Óbudai Danubia Zenekarral.

Az idej, negyedik program igencsak gazdagra sikeredett, ráadásul átnyúlik a határokon. A házigazdai szerep mellett egyéb feladatot is kapott.

A sorozat különlegessége, hogy fesztiválunk a Kulturális Örökség Európai Éve 2018 hivatalos rendezvénye, s az a megtiszteltetés ért, hogy az év egyik nagykövete lettem Szekeres Adrien és Zoób Katti mellett. Pozsonyban kezdjük az előadásokat, majd következnek az itthoni, balatoni, budapesti és rijekai koncertek. Azért fejezzük be a horvát városban, mert az a hangverseny nyitja meg az ottani *Magyar Napokat*, mivel 2020-ban Rijeka lesz Európa Kulturális Fővárosa. Nagy öröm, hogy a rendezvényünk bemutatkozhat ezen a sorozaton, mert a jövőben is egyre több nemzetközi helyszínt szeretnénk bekapcsolni, híres fellépőkkel, az európaiság nevében. A fesztiválunk 2019-ben lesz öt éves, s már készül a jövő évi programunk. Olyan művészek fogadták el meghívásunkat, mint Elena Bashkirova és fia, Michael Barenboim, valamint Hiroko Sasaki, akivel együtt végeztem Torontóban, Leon Fleishernél.

Nemcsak a koncerteken ismerhetik meg az érdeklődők, hanem rövidesen közel negyven esztendejének titkaiba is bepillantást nyerhetnek.

Igen, édesanyám megírta a történetemet. Kezdve azzal, hogy bevitték a János-kórházba, reszketve az életemért, reményvesztetten, hiszen nagyon korán – öt és fél hóna-

A nyári sorozat mellett milyen új koncertekre, darabokra készül?

Beethoven-lemezfelvételem lesz decemberben, három korai szonátáját rögzítjük. Aztán régi vágyam következik, Schubert *Pisztrángötöse*. Már öt évesen beleszerettem, és pötyögtem a dallamát, annyira tetszett. Tanulom *Muszorgszkij* művét, az *Egy kiállítás képeit* is, mert orosz estet tervezek, *Szkrjabin*-, *Csajkovszkij*- és *Prokofjev*-darabokkal. Sokan nem értik, miért választok olyan műveket, amelyekhez kép kapcsolódik. Mint például Liszt *Szposzalizióját*, amelyet egy Raffaello-festmény, *Mária eljegyzése* ihletett. Éppen a zene segít, hogy magam elé képzeljem a kép tartalmát. A színekről, vonalokról nekem a hangok mesélnek. Ráadásul a *Szposzalizióval* kértem meg feleségem, Réka kezét. Terveim között fontos helyen szerepel az a terület is, amivel a beszélgetésünk indult, hogy eljussak sok iskolába. Ehhez szeretnék támogatást szerezni, megcélolni egy-egy várost, végigjárni az iskolákat, nemcsak itthon, hanem mint nagykövet, akár külföldön is. Itthon a legszívesebben minden iskolába elmennék, mert egy-egy hangverseny után érzem, milyen nagy szükség lenne – Bartók és Kodály országában – felnevelni a jövő koncertlátogató közönségét. Mivel nekem a zene az életem, örülnék, ha a mostani gyerekek mindennapjaiban is szerephez jutna.

Klassz - Pozsonytól Rijekáig

A *Klassz a pARTon!* idei, közel három hónapos sorozatában három országban, rangos hazai és külföldi művészek előadásában hangzik fel negyvennél több hangverseny és tizenkét strandkoncert. A nyitóestnek Pozsony, a Püspöki Palota ad otthont július elején, s a Bruno Walter Symphony Orchestra Jack Martin Händler vezényletével játssza, az est szólistája Érdi Tamás. Ezt a programot a magyar közönség is meghallgathatja, hiszen július 8-án, a Pesti Vigadóban is felhangzik.

A *Klassz a pARTon!* kamarafesztivállal is jelentkezik július 11-e és 19-e között Keszthelyen, a Festetics-kastélyban, valamint Zámárdiban. A fellépők között lesz a Lutoslawski Quartet, Rohmann Ditta, Radnóti Róza, Ránki Fülöp, Oláh Vilmos és Szűcs Máté.

Lesz zongorafesztivál is Balatonalmádiban, július 15-e és augusztus 3-a között pódiumra lép például Kocsis Krisztián és Zsoldos Bálint, a pianisták mellett pedig Devich Gergelyt, Onczay Zoltánt és Anneke Boekét is meghallgathatják az érdeklődők.

Zenekari fesztivál ugyancsak színesíti a programot, a balatonfüredi sorozatot a Kodály Zoltán Ifjúsági

Világzenekar hangversenye nyitja, Vásáry Tamás vezényletével. A közreműködők között lesz a Keller András vezényelte Concerto Budapest, az Anima Musicae Kamarazenekar, és az NFZ Grazioso Kamarazenekara is, melyet Hamar Zsolt vezényel. A kínálatban szerepel még operaest Keszei Borival és barátaival, és színre kerül *A varázsfuvola* is Gulyás Dénes rendezésében, tanítványainak közreműködésével. Lesznek ismét strandprogramok többek között Csopakon, Almádiban, Gyenesdiáson, Siófokon, ahol a parton pihenők Mozart operáját is meghallgathatják, olyan előadókkal, mint Kertesi Ingrid, Molnár Anna vagy Gulyás Bence. Balatonalmádiban, a tóparton pedig az Óbudai Danubia Zenekar Beethoven műveiből ad elő részleteket.

A tervek szerint a Kisfaludy hajó is otthont ad majd zenés programnak, melynek két főszereplője Győri Noémi és Madaras Gergely lesz. A strandokon ott lesznek cimboráink, Lukácsné Győző a Görög-lányokkal és Korhecz Imola a Cimborá Zenekarral.

A Zeneakadémián szeptember 18-án, a Szól a szív Alapítvány programjával karöltve Érdi Tamás és Quatuor Hermés muzsikál, három nappal később pedig Rijekában a magyar zongoraművész szólóestjével fejeződik be a Kulturális Örökség Évének *Klassz a pARTon!* programja.

**FESTIVÁL
AKADÉMIA**
Budapest

2018. JÚLIUS 23-29.
KAMARAZENEI FESTIVÁL
„VERSEK ÉS VONZÁSOK”

Művészeti vezető
Kokas Katalin
Kelemen Barnabás

SHLOMO MINTZ
IFJ. SÁRKÓZY LAJOS
ÉS ZENEKARA
DULEBA LÍVIA
FENYŐ LÁSZLÓ
FEJÉRVÁRI ZSOLT
BALOG JÓZSEF
YURI ZHISLIN
PERJES KÁROLY
DMITRY SMIRNOV
ITTZÉS GERGELY
LAKÁTOS GYÖRGY
BALOGH KÁLMÁN
JAN-ERIK GUSTAFSSON

EXANDRE DIMCEVSKI
RAZVAN POPOVICI
NEMES BALÁZS
INFUSION TRIO
DINYÉS SÓMA
NATALIA LOMEIRO
ALEXANDER ULLMAN
DANJULO ISHIZAKA
ANIMA MUSICAE
KAMARAZENEKAR
G. HORVÁTH LÁSZLÓ
PHILIPPE TONDRE
ALIGH ANDREA
GALLARDO
WEISZ NÁNDOR
FAZEKAS GERGELY
SZALÓKI ÁGI
MOLNÁR PIROSKA
VALIE CLEIN

KLENYÁN CSABA
DIANA KETTLER
ÓKRÓS ATTILA

BACH III. Brandenburi verseny | **SOSZTAKOVICS** Csellószonáta | **POULENC** Profán kantáta | **SCHUBERT** Pisztráng ötös | **SCHNITTKÉ** Concerto grosso
MOZART g-moll kvintett | **BEETHOVEN** Esz-dúr trió | **SCHÖNBERG** Megdicsőült éj | **ENESCU** 3. hegedűszonáta | **RAVEL** Szonáta hegedűre és csellóra
SCHUBERT Lebensstürme | **SCHUMANN** Zongoraötös | **DEBUSSY** Bilitis dalok | Ősbemutatók **FELLEGI MELINDA** verseire

ESTI KONCERTEK a Zeneakadémia Solti termében és az Európa hajón | **ELŐADÁSOK** | **OLVASÓSZOBA** | II. Fehér Ilona **NEMZETKÖZI HEGEDŰVERSENY**
Mester és tanítványai **MATINÉ KONCERTEK** | **MESTERKURZUSOK** egyetemistáknak és civileknek | A koncertek után **ÉLŐ CIGÁNYZENE ÉS JAZZ** a Vian étteremben

festivalakademia.hu | **fb.com/festivalacademy**